

g naar het punt!

gedaagd om circulair te bouwen? Of moet je erdoen aan een mege- Da's beide prima, als en meters gaan ma- l roept Nederland op 5% van de nationa- e circulair en inclu- n. Met dat percenta- namelijk het kantel- nd naar een circulai- e.

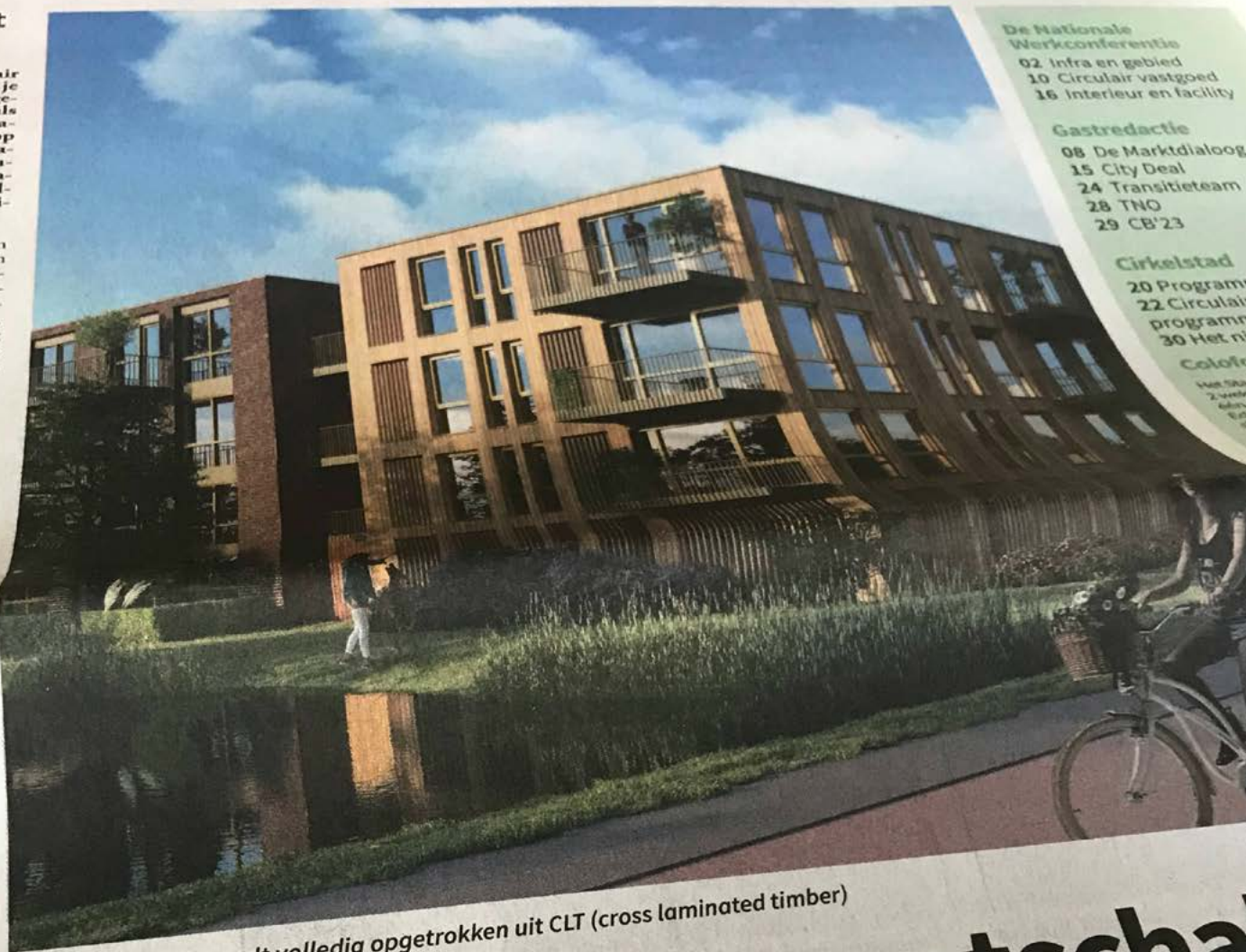
ambitie vraagt om tief. Wat kan ik dan elstad juist op geor- nisnetwerk wat je no- e inzichten en erva- ooling ontwikkelen. ook vol mee. Pracht en de betreffende eeten de #Hoedan

peratie, een com- tijen uit de bouw- tot multinational. We staan naast el- gezamenlijke am- ledereen die mee- ren van voorbeel- oduceren om die om! Sluit je aan fdraaien in een s in het land.

gger Büch
meente-
retaris
kelstad

ent
svol'

roter maar
het verhaal
zegt Wyt-
Builder en
stad na af-

De Nationale
Werkconferentie
02 Infra en gebied
10 Circulair vastgoed
16 Interieur en facility

Gastredactie
08 De Marktdialoog
15 City Deal
24 Transitieteam
28 TNO
29 CB'23

Cirke

20 Program
22 Circulair
programm
30 Het n

Colof

Van Sta
Zweel
Edm
E

Circulair M'DAM wordt volledig opgetrokken uit CLT (cross laminated timber)

We moeten grootscha den denken en doer

Jaarboek

Verantwoording over 2020

Inhoudsopgave

Raad van Toezicht reflecteert: Eerste Collegeprogramma afgerond	4
Opdracht: Oproep van de partners: versnel!	7
Jaarverslag: Het verhaal	9
Jaarrekening: De cijfers	20

Raad van Toezicht reflecteert: Eerste Collegeprogramma afgerond

Bij de oprichting van de coöperatie in 2017 is de strategie voor de eerste drie jaar vastgelegd in het collegeprogramma 'Het fundament is gelegd, tijd voor opschaling'. Een strategie die vooral gericht was op het verbreden van ons gedachtegoed in Nederland. Het verkrijgen van positie. Meer gesprekken aangaan, in meerdere (Cirkel)steden, met meer partners en vervolgens de gezamenlijke kennis toegepast krijgen op meer en meer projecten.

In 2020 is het collegeprogramma afgerond en met voldoening kijken we terug hoe Cirkelstad zich ontwikkeld heeft. Lokaal gestart met de Communities of Practice. Omdat de partners er om vroegen zijn we gestart met bouwprogramma's op regionaal niveau. Om ook daadwerkelijk projecten te begeleiden en zo te zorgen dat onze kennis ook daadwerkelijk toegepast wordt. Door onze verbindende en neutrale rol zijn we nationaal ook gaan werken aan een integraal gedragen raamwerk voor circulair bouwen: 'Het nieuwe normaal'. In drie jaar tijd is de bottum-up beweging die Cirkelstad was uitgegroeid tot een partij met nationale betekenis!

De rol van de Raad van Toezicht heeft zich in deze periode ook ontwikkeld. In eerste instantie gericht op de bedrijfsvoering van de coöperatie, nu ook als tegenlezer van 'Het nieuwe normaal'. De 0.1 versie is opgesteld op basis van zo'n 25 audits en hebben wij van kritiek voorzien. Deze onafhankelijke reactie wordt ook 1 op 1 meegenomen in de communicatie naar buiten toe. En is integraal meegenomen in het Stadsblad, de special edition. Wij zijn erg positief over

het model en het niveau dat aangehouden wordt. Het kan niet anders zijn dan dat Het nieuwe normaal ook voor andere partijen interessant is.

Het afronden van het ene collegeprogramma betekent ook het lanceren van een nieuw programma: 'Het fundament is gelegd, Op naar het Kantelpunt'. Een programma wat tot stand is gekomen in een open proces van een jaar, alle partners hebben hun input kunnen aanleveren. De komende drie jaar staan in het teken om met elkaar het 'Kantelpunt' te bereiken. 15% van het marktaandeel circulair gerealiseerd, 15% van de partijen in de bouw zijn getraind en 15% van alle professionals in de bouwsector weten er van. Het moment dat er geen weg meer terug is, circulair bouwen wordt het nieuwe normaal. De Raad van Toezicht onderstreept de urgentie om deze jaren stevig door te pakken.

De Raad van Toezicht komt een aantal keer per jaar bijeen. Voor de zomer is de jaarverantwoording getoetst ten aanzien van de eerder gestelde doelen, afspraken en ambities en vervolgens de inhoud beoordeeld op juistheid. Na de zomer is er gereflecteerd op de 0.1 versie van Het nieuwe normaal. Op de partnerdag aan het einde van het jaar is bekend gemaakt dat Michel Baars teruggetreden is uit de Raad van Toezicht. Namens alle leden dank voor zijn ondernemende feedback op de koers die Cirkelstad vaart. Zijn positie houden we voorlopig nog even vacant om te zoeken naar versterking vanuit de pool aan young professionals. Daar waar circulair bouwen echt het nieuwe normaal zal zijn.

Doelen behaald:

- 31 Cirkelsteden zijn behaald van 'pril en zoekende' naar 'volwassen en toon zettend'. Met deelname van de MRA (etc) doen er overigens nog veel meer gemeenten mee.
- De coöperatie heeft 224 publieke en private partners
- Voor het eerst is er in 2020 break even gedraaid. Echter de schuld die bij een deel van de oprichters van de coöperatie uitstaat is dermate opgelopen dat het een risico is gaan vormen voor het voortbestaan van de coöperatie. Aan hen is gevraagd om tot een regeling te komen zodat de coöperatie haar belofte kan waar blijven maken naar de partners toe.

De verantwoording is juist, volledig en alles is herleidbaar. De Raad van Toezicht stelt het jaarboek 2020 zoals deze nu voorligt vast en zal deze op de partnerdag op 14 juli 2021 presenteren aan de leden van de coöperatie.

Rutger Sypkens,
namens de Raad van Toezicht

Foto's: De RvT. v.l.n.r.:

Rutger Sypkens (voorzitter), Directeur Dura Vermeer

Noor Huitema, Partner Copper8

Aron Bogers, Partner Inbo

Dick van Veelen, Directeur Vis Groep

Ellen van Bueren, Professor TU Delft

Michel Baars, Directeur New Horizon

voorgaande werklijnen, in de praktijk en met de partners. De werklijn professionaliseren zorgt ervoor dat we alle (impliciete) ervaringen expliciet maken. Met een eigen kennisagenda (Het nieuwe normaal), kwaliteit toevoegen en omzetten naar praktische tooling. Juist ook voor de collega's van onze partners om schaal te maken.

Opdracht: Oproep van de partners: versnel!

De oproep van de partners was helder. Al jaren is er gewerkt aan circulair en inclusief bouwen. Je kunt wat dat betreft blijven experimenteren, oefenen, testen en uitvinden. En gezien de transitie waarin we zitten zal dat ook vast door blijven gaan. Maar kunnen we versnellen door de kennis die er al is met meer man en in meer projecten toepassen?

In het [collegeprogramma](#) 'het fundament is gelegd, Tijd voor opschaling' is handen en voeten gegeven aan deze opdracht.

Kwaliteit:

1. Opschaling wordt gevraagd waarbij Cirkelstad een platform van koplopers is. Stuur aan op het normaliseren van ónze ambitie om volgers mee te krijgen.
2. Positioneer Cirkelstad als hét platform waar iedere partij terechtkomt die aan de slag gaat met circulair en inclusief bouwen.

Kwantiteit:

3. Maak werk van een groter partnernetwerk (verbonden aan de te realiseren 30 Cirkelsteden) waardoor er meer verbindingen kunnen ontstaan tussen de koplopers van het eerste uur en de koplopers die later aanhaken.
4. Neem zelf het initiatief of regie op bouwprojecten om de collectief ontwikkelde kennis en expertise daadwerkelijk toe te passen. Organiseer waar mogelijk gezamenlijk projecten.

Bedrijfsvoering:

5. Zorg voor een gezonde bedrijfsvoering. De omvang aan afspraken wordt groter. Dit vraagt om een aangepast verdienmodel en een juridische entiteit met bijpassende verantwoording.

Hoe we bovenstaande vijf punten operationeel gemaakt hebben voor het derde boekjaar? Dat presenteren we in deze jaarrekening samen met de onderliggende cijfers.

Jaarverslag: Het verhaal

Wat een jaar was dit dan?! Aan het begin van het jaar zaten we nog vol op in de voorbereidingen van onze grootste werkconferentie ooit. Met een paviljoen van 100m², een podium, innovatieboulevard, lounge, ronde tafels... en toen was daar 'corona'! Dat heeft ons allen zeker kopzorgen gebracht. Was het niet zakelijk, dan was het wel privé. Wat het ook heeft gebracht, is het gebruik van een hele nieuwe digitale wereld. Waarmee we bijvoorbeeld de werkconferentie later in het jaar wel door konden laten gaan.

Ook in coronatijd zochten we digitaal de verbinding op. Maar er is natuurlijk nog veel meer doorgegaan omdat het digitaal kon! Zo zijn we de Community sessies in het land digitaal gaan houden. Kunnen we live de Permanente Marktdialoog elke maand houden tussen aanbieders van circulaire product- en dienst alternatieven en opdrachtgevers/inkopers op landelijke schaal.

En heb ik digitaal naast Kajsa Ollongren kunnen plaatsnemen tijdens de kick off van de City deal Circulair en conceptueel bouwen. Een deal tussen Gemeenten Almere, Utrecht, Leeuwarden, Nijmegen, Amersfoort, Dordrecht en de provincies Zuid-Holland, Noord-Holland en Flevoland. De deal is gericht om een structurele vraag naar circulair bouwen (bestuurlijk) op te gang te brengen. En daarmee volledig in lijn met ons nieuwe collegeprogramma met de oproep aan de bouwsector om gezamenlijk 15% van onze nationale bouwopgave circulair en inclusief uit te voeren.

Tot slot, de voorzitter van de Raad van Toezicht haalt het ook al aan, is dit jaar ook de afronding van het eerste collegeprogramma. De eerste jaren van Cirkelstad als coöperatie. Waarin we elke dag weer het vertrouwen krijgen van de partners om door te gaan, door te ontwikkelen. Ondervinden we wat wel werkt en wat niet. Dat geldt net zo voor het kernteam. Het op- en uitbouwen van de coöperatie heeft veel gevraagd en dat zal in deze fase van de transitie naar circulaire en inclusieve steden wel zo blijven. Ontzettend trots op wat we bereikt hebben en ontzeten veel zin in het waarmaken van het volgende collegeprogramma.

Dank!

Rutger Buch
gemeentesecretaris

Jaarverslag: Waar staan we nu?

Vertrek van Michel Baars en Kaj van Leeuwen

Michel treedt terug uit de Raad van Toezicht van Cirkelstad. Zoals hij aangeeft: 'de volgende periode begint op institutionaliseren te lijken. Daar ligt mijn waarde niet. Dus goed om mijn plaats terug te geven. En nee, dat betekent niet dat ik als partner me helemaal terugtrek. Cirkelstad heeft veel betekend voor New Horizon en daar ben ik dankbaar voor. Dus partner blijven we zeker wel!'. Als laatste daad is aan Michel gevraagd om ons initiatief om – [het alternatieve verkiezingsprogramma](#) – te starten door als eerste een thema toe te voegen. In de week van de circulaire economie 2021 wordt het programma aan de politiek aangeboden met -right to copy-!

Kaj heeft de groei van Cirkelstad actief meegemaakt en vormgegeven. En wel in de letterlijke betekenis. Namelijk alle communicatie-uitingen, in de periode vanaf de eerste Cirkelstad (Rotterdam) tot aan de 31 die nu actief zijn, komen van zijn hand. Zijn eerste daad was het aanpakken van de site www.cirkelstadrotterdam.nl, daarna volgde het Stadsblad, de special edition, de academie etc etc. Een beweging vormgeven in de eerste jaren vraagt om een allround 'aanpakker', het is wel gebleken dat Kaj er zo een is. Wellicht is hij herkenbaar op zijn design kwaliteit, maar weet het ook te verbinden met techniek en processen.

Nieuwe gezichten in het kernteam

2020 was ook een jaar waarin een aantal partijen actiever in of met het kernteam zijn gaan optrekken. Gertjan de Werk is voor de zomer bij de provincie Zuid Holland gestopt en voor zichzelf begonnen. Ook direct

het moment om in het kernteam mee te gaan draaien. Hij richt zich op de werklijn 'professionaliseren'. Denk daarbij aan de huidige academie die hij op een volgend niveau gaat tillen. Of de lunchlezingen die we dit jaar gestart zijn.

Emma van Dam vult voor de eerste keer de rol van 'platform manager' in! Ook zij is een zelfstandig ondernemer en zag dit als een mooie en diverse klus. Zij is zowel ons eerste aanspreekpersoon wanneer je vragen hebt over de organisatie Cirkelstad, als de persoon die met haar design kwaliteiten ons werk in een professioneel jasje gaat steken.

Spinners

En ook dit jaar zijn er weer partijen die de rol van Spinner op zich hebben genomen. Om in hun eigen stad te verkennen of het slim is, handig is, van waarde is een Cirkelstad op te starten. Dat maakt dat we nu in 31 steden (van verkennend tot volwassen) actief zijn! Dat had ik serieus niet durven denken of dromen. Maar geeft een hoop zekerheid om de komende 3 jaar door te groeien naar een nationaal dekkend netwerk van 50 steden.

Nieuwe spinners of nieuwe steden bij bekende spinners:

Merel Stolker, Spinner Alkmaar
Fanauw Hoppe, Spinner Hoorn
Marleen van der Ziel, Spinner Groningen
Marcel Niemeijer, Spinner Groningen
Carmen Oude Wesselink, Spinner Deventer
Eric Kouters, Spinner Deventer

Thirza Monster, Spinner Drechtsteden en Hoeksche Waard
 Thijs Mackus, Spinner Midden Limburg, Venlo en Parkstad
 Bas van de Westerlo, Spinner Midden Limburg, Venlo en Parkstad
 Jack van Haperen, Spinner Breda
 Jeroen Adriaansen, Spinner Eindhoven
 Tessa Verhulst, Spinner Den Bosch
 Alexander van den Buuse, Spinner Veenendaal en Oss

De coöperatie in getallen

Benieuwd hoe het jaar voor ons verlopen is? Hieronder tal van pareltjes. Eerst een paar getallen: 2941 (+1542) LinkedIn volgers, 1535 Stadsbladabonnees, 31 (+7) Cirkelsteden, 201 (+100) partners en 11 vrienden.

Nr 1 op de lijst van de ABN AMRO duurzame top 50

Jaarlijks wordt tijdens Building Holland de ABN AMRO duurzame top 50 bekend gemaakt. En dus de vraag, wie staat er dit jaar op de eerste plaats? De jury heeft dit keer een passende keuze gemaakt, en alle 50 op de eerste plaats gezet. We hebben elkaar kei hard nodig om de bouwsector te verduurzamen, en laat dit jaar 'het samen' nog eens extra benadrukken.

Rutger Buch is op de gedeelde nummer 1 gekomen. En laat duidelijk zijn, die plek is juist een gedeelde plek met die 50 anderen binnen Cirkelstad die zorgen dat elke dag weer de beweging groter en sterker wordt. Denk aan de spinners, bouwheren, projectleiders, Raad van Toezicht, College van ambassadeurs en het kernteam. Het is een groot compliment dat we met z'n allen gekregen hebben!

We hebben een clubhuis!

Je merkt dat een netwerk organisatie ongelooflijk effectief kan zijn in een aantal zaken. Zoals het doorwerken in deze coronatijd. We hadden al geen kantoor, dus om er niet naar toe te gaan is ook niet zo'n heel groot probleem. Maar... nu de ondersteuning naar de partners stapje voor stapje in omvang groeit, het kernteam bestaat uit meer mensen, blijkt het toch wel erg handig om elkaar met de regelmaat te treffen.

Dus zijn we in en rond Utrecht gaan zoeken naar een betaalbare plek. Liefst één waar trein en auto vervoer elkaar makkelijk treft. Het leek erop dat we een plek gevonden hadden... maar onder het mom van #Durftevragen... Onze partner Dura Vermeer heeft net haar nieuwe hoofdkantoor geopend in Leidsche Rijn, Utrecht. Het kantoor heeft de titel 'de verbinding' meegekregen, zou het dan zomaar kunnen zijn dat zij in verbinding willen staan met partijen uit 'het circulaire werkveld'?

JA! Wat een mazzel hebben wij dan?! Vanaf nu kunnen wij elke woensdag terecht in De verbinding. Voor ons eigen kernteam overleg. Voorlopig tot aan de zomer 2021, kijken hoe het van twee kanten bevalt (moet best raar aanvoelen voor de Dura Vermeer collega's kan ik me namelijk zo voorstellen). Enne... omdat het zo goed bevalt, als er partners zijn die graag hun assets, brainpower etc. willen delen. Kom maar op!

Op naar het kantelpunt

Collegeprogramma 2021-2023: 'Het fundament is gelegd, op naar het Kantelpunt'

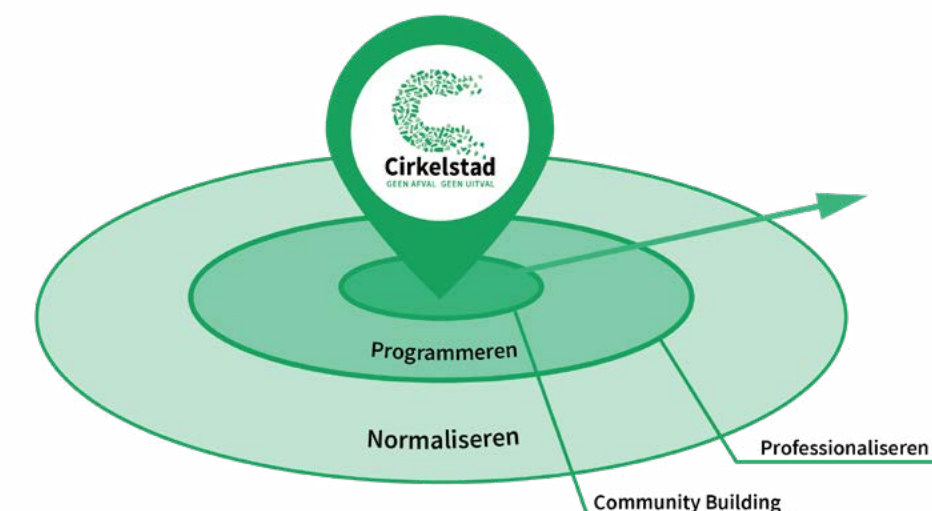
In 2017 hebben we van Cirkelstad een coöperatie gemaakt met een eigen strategie. Verpakt als 'collegeprogramma' met een planning van 3 jaar. De strategie was vooral gericht op 'opschaling'. Er voor zorgen dat we in meer Cirkelsteden actief zijn. Meer projecten en programma's doen, meer kennis delen en door onze omvang ook stap voor stap herkend worden in onze positie en propositie.

De komende 3 jaar kunnen we daarop door bouwen, het fundament is gelegd. Nu willen we doorbouwen naar 'het Kantelpunt' in de bouwsector voor circulair en inclusief bouwen. Het is een oproep aan de gehele bouwsector om 15% van de nationale bouwopgave circulair en inclusief uit te voeren. Met die 15% denken we genoeg 'economie' achter ons te hebben waardoor er geen weg meer terug is. Circulair bouwen als 'Het nieuwe normaal'.

In het collegeprogramma is ook opgenomen 'hoe wij werken', hoe wij onszelf inzetten om met de bouwsector toe te werken naar die 15%. Namelijk vanuit de

volgende 5 werklijnen. We werken vanuit de kern (de Cirkelsteden) eerst naar de leefwereld toe om vanuit referenties de systeemwereld om te buigen naar: Circulair bouwen 'Het nieuwe normaal'.

1. Cirkelsteden. Het netwerk van lokale communities
2. Community Building. De katalysator van nieuwe ideeën, verbindingen en evenementen.
3. Programmeren. Het initiëren van en meedoen aan projecten en programma's.
4. Professionaliseren. De thematiek op het niveau brengen van een nieuw vakgebied.
5. Normaliseren. De thematiek op het niveau brengen van 'Het nieuwe normaal'.

Het nieuwe normaal 0.1

Daar is ie dan! De eerste versie van 'Het nieuwe normaal' . Tot aan 2023 wordt er gewerkt binnen het auditprogramma 'Samen versnellen' aan wat we verstaan onder dé norm voor circulair bouwen. Rijksvastgoedbedrijf, Rijkswaterstaat, Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Utrecht, Dura Vermeer, Van Wijnen, Volker Wessels, Synchroon en BAM nemen hierin het voortouw.

Het nieuwe normaal 0.1 is opgesteld als een 'tienkamp'. Op de verschillende disciplines van circulair bouwen moet je een minimale score behalen wil je mee kunnen doen. Deze minimale score is 'Het nieuwe normaal'. De 100+ projecten die geaudit worden tot aan 2023 onderbouwen dit niveau. Vervolgens kun je op de verschillende disciplines hoger scoren 'om je wereldrecord' te behalen. Dit hangt vaak af van de projectfactoren en/of de partnerkeuze.

En waarom nu al publiceren? Genoemde partijen ondertekenen in 2023 het convenant 'Circulair bouwen: Het nieuwe normaal'. En gaan ze over tot de implementatie van deze norm in hun lijnorganisatie. Door elk jaar al de concept versies te publiceren, nodigen we andere partijen hier iets over te vinden, aan te vullen of mee te gaan doen zodat de norm direct al door meer partijen gedragen wordt.

Met CB23 naar een volgend niveau

De rol die we hebben in de regieraad van CB23 is van belang willen we het pad naar 'normaliseren' inhoud geven vanuit onze koplopers achterban. CB23 is juist een platform waar het rijk en branches vertegenwoordigd zijn onder (de vakinhoudelijke proces-) begeleiding van de NEN. Boeiend om van dichtbij mee te krijgen hoe het rijk vorm en vastigheid krijgt met de leidraden die vanuit het platform (met een behoor-

lijk aantal aangesloten partijen uit het veld) worden opgesteld.

Naast de plek in de regieraad zijn we op verschillende plekken aan de slag gegaan. Partners zitten de actieteams voor, weer andere partners maken deel uit van de actieteams en partners treden op als tekstschrijvers van de leidraden. Sinds kort stellen we ook de kennisagenda op. Wat zijn de thema's die om uitwerking vragen door een actieteam? Van de thema's die op de shortlist komen stellen wij een greenpaper samen waarna de NEN een actieteam samenstelt. Benieuwd waar we staan in 2023, het jaar waarop het rijk aangegeven heeft om 'het basiskamp' gereed te hebben. Tevens het jaar waarop wij ons convenant 'Circulair bouwen: Het nieuwe normaal' gaan ondertekenen.

Evenementen 2020

Partnerdag

Verbinden is nog nooit zo belangrijk geweest! De titel van de partnerdag stond enerzijds in het teken van het nieuwe collegeprogramma van Cirkelstad 2021-2023: 'Het fundament is gelegd, op naar het Kantelpunt'. De komende drie jaar willen we ons vol inzetten om het Kantelpunt te bereiken in Nederland. Het punt dat er geen weg meer terug is, circulair bouwen als het nieuwe normaal. Dat kunnen wij natuurlijk wel willen, maar daar hebben we de hele bouwsector voor nodig. En dus... verbinden is nog nooit zo belangrijk geweest. Doe je mee?

Anderzijds is verbinden in deze 'schrone coronaperiode' van belang. Om onze ambitie te blijven voeden, om de cross sectorale samenwerking te blijven voeden en niet te vervreemden van elkaar met als resultaat dat publieke en private partijen weer tegenover elkaar staan. En dus mooi om te zien dat er 201 collega's van de 200 partners waren ingelogd op de digitale partnerdag. Naast de inhoudelijke presentaties en gesprekken ook ruimte om elkaar te ontmoeten, vragen te stellen en eigen oproepen te plaatsen. Het komende jaar gaan we dit vaker doen!

De nationale werkconferentie, maar dan digitaal

Het was zoeken geblazen voor Wytze Kuijper! Normale situatie in maart: 3 dagen bouwbeurs Building Holland in de RAI Amsterdam met 15.000 unieke bezoekers. Nu in oktober: 3 dagen met een programma van 100 sprekers live uitgezonden vanuit een studio in Gorinchem. Coronaproof! Zeker, het is een gemis aan (veel) persoonlijke contacten. Maar een digitale conferentie biedt juist de toegankelijkheid voor het gehele programma. Je kunt precies op die momenten inloggen wanneer de presentaties interessant voor je zijn. En het was een interessant programma ! De eerste

dag werd duidelijk dat uit zowel onderzoek als de praktijk de infrasector de sector is die in de bouw het voortouw neemt wat betreft innovatie. Tijdens de tweede dag is, op weg naar het convenant 'Circulair bouwen: Het nieuwe normaal', de eerste versie gepresenteerd. De norm die laat zien wat Nederland zou moeten kunnen realiseren op de sectoren Gebied, Gebouw en Infra. De laatste dag hebben we bewust 'facility management' geprogrammeerd om die sector te verbinden aan het huidige netwerk. Aan het einde van de drie dagen hebben we [kort teruggeblikt](#) .

Verbinden is
nog nooit zo
belangrijk
geweest!

Projecten en programma's

Stil zitten kunnen we niet goed

Ons collegeprogramma 2021-2023 is een oproep aan de bouwsector om samen 15% van de nationale bouwopgave circulair en inclusief uit te voeren. En dat is veel! Tijd om een eigen [overzicht te maken aan projecten en programma's](#) die we zelf geïnitieerd hebben, of samen met andere partijen. Dan kunt je toch niet zeggen dat we stil hebben gezeten!

Drie programma's eens nader bekeken

Madaster heeft ons gevraagd om gezamenlijk mee te doen aan een prijsvraag van de MRA regio. Daar wisten we daadwerkelijk een prijs te winnen van €750.000,- in het voorstel van een 'omgevingsregister'. Wat nou als de gehele regio gedigitaliseerd zou zijn, wat zijn dan de businesscases die kunnen ontstaan. Natuurlijk aangevlogen vanuit de bouw, maar vast ook van waarde voor andere sectoren. Kennis en ervaring willen we als Cirkelstad graag introduceren bij de andere regio's.

In samenwerking met PIANOo zijn er [drie buyer groups](#) vormgegeven. Een groep gericht op renovatie bij woningbouwcorporaties, een groep gericht op de realisatie van circulaire scholen en de laatste is gericht op het toepassen van circulaire materialen. Alle (opdrachtgevende) partijen die meedoen werken enerzijds aan het aanpassen van het eigen beleid en anderzijds brengen ze een project in om ook anders te doen.

De [City deal circulair en conceptueel bouwen](#) mogen wij mede vormgeven. Een nationale deal om met provincies en gemeenten actief eigen projecten

circulair uit te voeren, daarvan te leren en met het rijk te kijken waar aanpassingen in het systeem wenselijk zijn. De deal loopt tot en met 2023, we zullen er de komende jaren dus zeker meer over horen.

Voor-de-lunch-lezingen

Meer en meer komt de roep om 'implementatie'. Dat het niet 'alleen' meer gaat over de mensen die meedraaien in Cirkelstad, het gaat meer en meer over de collega's in de organisatie en ketenpartners. Dat collega's en partners het gaan begrijpen en het operationeel mee kunnen nemen in hun werk. Opscaling van binnen uit dus.

Toen deed de kans zich voor dat aan de ene kant Jamaica den Heijer, die net voor haar zelf ging werken, met het idee rondliep om lunchlezingen te geven. Elke sessie heeft een korte introductie en vervolgens het onderwerp toepasbaar maken voor de praktijk. Een korte opleiding eigenlijk. En aan de andere kant nam Provincie Zuid-Holland net het besluit om actief werk te maken van een biobased programma. Om partijen rond dit thema te interesseren én uit te vragen wie actief aan de slag wil gaan. Deze twee gecombineerd heeft geleid tot een ['voor-de-lunch-lezingenreeks'](#) over biobased bouwen. 12 sessies met boven verwachting veel aanmeldingen... wat proeft naar meer! Volgend jaar staat er in ieder geval een MKB-reeks op de agenda.

Met dank aan:**Onze Spinners**

Willy Smit en Twan van Vuren
Achterhoek
w.smit@wamenvanduren.nl
t.van.vuren@wamenvanduren.nl

Wytze Kuijper
Amersfoort en Utrecht
Wytze@zoow.nl

Wouter van Twillert, Imme Groet en Fien Peters
Amsterdam, Haarlemmermeer, Zaanstad
wouter@c-creators.org
imme@c-creators.org
fien@c-creators.org

Merel Stolker
Alkmaar
merel@c-creators.org

Barbara Middelhoff
Apeldoorn
barbara@diep.nl

Inge van der Vaart
Arnhem
i.vandervaart@kplusv.nl

Jack van Haperen
Breda
haperenjackvan@gmail.com

Tessa Verhulst
Den Bosch
tessa@albaconcepts.nl

Nico van Hoogdalem, Yael Ben Basat en
Sven Westendorp
Den Haag, Regio-071, Rotterdam

nico@icircl.nl
yael@icircl.nl
sven@icircl.nl

Carmen Oude Wesslink en Eric Kouters
Deventer
carmen@versnellingnl.nl
eric@versnellingnl.nl

Thirza Monster
Drechtsteden, Hoeksche Waard
thirza@cirkellab.nl

Jeroen Adriaansen
Eindhoven
j.adriaansen@brink.nl

Marleen van der Ziel en Marcel Niemeijer
Groningen
marleen@onlanders.nl
marcel@onlanders.nl

Juan Nibbelink, Liesbet Hanekroot, Brigitte Kool
Haarlem Kennemerland
nu.besign@gmail.com
liesbethanekroot@hotmail.com
brigitte.vanstokkum@gmail.com

Bas van de Westerlo en Thijs Mackus
Midden Limburg en Venlo
B.vandeWesterlo@volantis.nl
thijs@mackusco.nl

Jaap Flendrie
Nijmegen
j.flendrie@jf3.nl

Alexander van den Buuse
Oss, Veenendaal
avandenbuuse@buroboot.nl

Teun Meulepas
Tilburg
teun@think8.nl

Jasja Scholtens
Zwolle
Jasja@typisch22.nl

Onze Raad van Toezicht:

Rutger Sypkens (Voorzitter)
Aron Bogers
Noor Huitema-Hellemans
Dick van Veelen
Ellen van Bueren
Michel Baars

Ons College van Burgemeester en wethouders:

Jacqueline Cramer
Burgemeester (MRA/USI/voorheen minister)

Roger Mol
Wethouder (Directeur Rijksvastgoedbedrijf)

Anne-Marie Rakhorst
Wethouder (Ondernemer)

John Nederstigt
Wethouder (Wethouder Haarlemmermeer)

Jaarrekening: De cijfers

Algemeen

De cijfers zijn opgesteld in opdracht van het bestuur op basis van de door de coöperatie verstrekte gegevens. Het bestuur is verantwoordelijk voor de juistheid en de volledigheid van de gegevens waarop de jaarrekening is gebaseerd.

De coöperatie is opgericht door Rutger Büch, Erik Meiberg, Kaj van Leeuwen, Gertjan de Werk, Antoine Heideveld en Erick Wuestman.

Bedrijfsvorm: Coöperatieve vereniging met uitgesloten aansprakelijkheid
Handelsregister: 69248842

Directieverslag

Met het afsluiten van het boekjaar 2020 komt ook een eind aan het collegeprogramma 2018-2020. Het financiële verslag over het boekjaar 2020 is positief te noemen. Het boekjaar is afgesloten met een breakeven/neutral resultaat, nadat in de 1e jaren van het bestaan van Cirkelstad een financieel verlies werd gerealiseerd.

De coöperatie Cirkelstad wil partijen verbinden als zijnde een platform in de circulaire en inclusieve bouwsector. De aangesloten partijen zullen structureel samen zelf werk maken van steden zonder afval, zonder uitval. Cirkelstad kan hiertoe wel het initiatief nemen of programma's opzetten die een structurele samenwerking bevorderen. De doelstelling was om een landelijk netwerk op te

bouwen van circa 30 Cirkelsteden met daarin gemiddeld 8-10 partijen per Cirkelstad. Cirkelstad koos voor een geleidelijke groei tot en met 2020. Daarbij varieert de snelheid van de groei naar volwassenheid van een Cirkelstad per stad. Per stad wordt bekeken welk groeipad het beste past. De spinners hebben een cruciale rol hierin. Per partner worden meestal lange termijn afspraken gemaakt zodat geborgd wordt dat een structurele relatie ontstaat.

Naast de groei in Cirkelsteden, stimuleert Cirkelstad tot het aangaan van projecten en bouwprogramma's binnen de regio's. Met diverse partners worden producten ontwikkeld die bijdragen aan de doelstellingen van Cirkelstad. Het streven is om basisproducten (die ontwikkeld worden binnen een regio), bij succes, landelijk verder te brengen. Hierdoor ontstaat mede een uniforme aanpak en worden de lessons learned direct toegepast bij volgende projecten.

Cirkelstad heeft ervoor gekozen om zeer voorzichtig om te gaan met de beschikbare middelen. Er zijn tot en met 2020 geen leningen afgesloten of schuldposities (anders dan aan de oprichters) aangegaan. Pas op het moment dat gelden beschikbaar zijn, worden de verplichtingen met derden, waartoe deze gelden zijn verworven aangegaan en worden de financiële verplichtingen direct opgevolgd. Om deze reden heeft Cirkelstad weliswaar een ruime liquide positie, maar de gelden zijn geormerkt ten behoeve van verplichtingen die nog formeel moeten worden gemaakt, dan wel verplichtingen die later in de tijd dienen te worden

nagekomen. Hiertoe wordt het geld gereserveerd en pas later uitbetaald. Dit geldt ook voor de tijdinvestering die de oprichters hebben geleverd. Rutger Buch heeft, begin 2021, afstand gedaan van het laatste gedeelte van zijn vordering op Cirkelstad. Dit betreft € 25 dzd en zal worden verwerkt in de cijfers van 2021.

Pas als de middelen het toelaten zal de schuldpositie richting de andere oprichters worden afgebouwd. De schuldpositie is inmiddels dermate groot dat gezocht wordt naar een betalingsregeling om te voorkomen dat het voortbestaan van de coöperatie in gevaar komt.

Cirkelstad verwacht de doelstellingen op het gebied van kwaliteit (o.a. producten), kwantiteit (aantal cirkelsteden en aantal partners) en een gezonde financiële huishouding de komende jaren conform de doelstellingen te realiseren.

Resultaatsbestemming

Over het boekjaar 2020 is een nul resultaat gerealiseerd. Het is niet gelukt om de schuldpositie van de oprichters af te lossen. De oprichters hebben geïnvesteerd in de opbouw van de coöperatie. Alle uren tot en met 2017 zijn opgenomen als investering en als langlopende schuld opgenomen op de balans. Om de investeerders tegemoet te komen, wordt per jaar, een rente van 6,5% over deze investering vergoed. Naast bankfaciliteiten bevat dit percentage een risico-opslag. Het streven is om deze investering binnen 3 jaar volledig terug te betalen aan de oprichters. Helaas is het resultaat van 2020 nog niet voldoende gebleken om een gedeelte van de schuld af te lossen, maar is het management van de coöperatie wel volledig gecompenseerd voor hun inzet in 2020. Het tekort is als 'kortlopende schuld' gemarkeerd en op de balans opgenomen.

Ten aanzien van het aflossen van deze schuldpositie wordt de volgende volgorde aangehouden. Wanneer

de financiële middelen dat toelaten zorgen we ervoor dat de backoffice op orde komt, partnerwaarde zeker wordt gesteld, inkind werkzaamheden in het kernteam betaald worden. Daarna volgt uitbetaling van de kortlopende schulden, mocht er geen andere prioritering vanuit het bestuur komen, de uitbetaling van de langlopende schuld.

Het opschalingsprogramma 'Het fundament is gelegd, tijd voor opschaling' is opgesteld voor de periode half 2017 tot en met half 2020. In drie jaar tijd dient de coöperatie een financieel gezonde bedrijfsvoering te hebben waar lopende schulden afgelost zijn. Ultimo 2020 bestaat Cirkelstad uit 201 partners verdeeld over 31 cirkelsteden. Op het moment van opmaken van dit jaarboek (november 2020) is duidelijk dat een jaar met corona de beoogde groei heeft gefrustreerd. Daarnaast heeft de e-mailnieuwsbrief Het Stadsblad zo'n duizend abonnees en waren er eind 2020 maar liefst 1399 LinkedIn-volgers en de oplage van het Stadsblad special edition betreft 10.000.

Balans Cirkelstad per 31-12-2020

	BEGINBALANS		MUTATIES		EINDBALANS	
	debet	credit	debet	credit	debet	credit
ACTIVA						
immateriële vaste activa						
ontwikkelkosten	101.500				101.500	
vorderingen						
debiteuren	113.521		803.991	797.825	119.688	
nog te ontvangen	52.564		75.080	52.564	75.080	
voortbetaalde kosten	-		14.900	-	14.900	
tussenrekening	-		-	-	-	
omzetbelasting	53.300		188.308	224.226	17.382	
liquide middelen	132.440		118.207	-	250.647	
PASSIVA						
kortlopende schulden						
nog te ontvangen facturen						
bijdrage coöperatie vanuit lidmaatschappen		34.639	29.194	38.514		43.959
spinnerbudget		82.984	261.966	253.135		74.153
c creators		10.750	23.000	13.188		938
projecten		53.616	53.616	105.259		105.259
leningen o/g		101.500	-	-		101.500
crediteuren		60.483	1.004.033	1.036.049		92.499
nog te betalen bedragen		253.743	190.959	242.494		305.278
saldering	144.389				144.389	
totaal	597.714	597.714	2.763.253	2.763.253	723.585	723.585

Resultaatrekening Cirkelstad 2020

	OMZET	KOSTEN
OMZET		
lidmaatschappen	429.472	
werkconferentie / Building Holland	56.450	
projecten		
P19.002 BP ZuidHolland	133.052	
P19.004 Samen Versnellen	136.233	
P19.008 Circulaire productencatalogus	11.529	
P19.012 Tweede leven strategieën	12.293	
P19.013 Kennisagenda's voor cooperaties en gemeenten	8.264	
P20.006 Buyer group scholen	1600	
P20.007 Buyer group corporaties	1600	
P20.008 Buyer group Bouwmaterialen	6304	
P20.015 Lunchlezingen biobased	12.225	
P20.020 Leernetwerken	13.333	
P20.021 Permanente marktdialoog	960	
vrijval BTW subsidies	41.500	
diversen	26.835	
KOSTEN		
programmamanagement		222.989
spinners		252.549
werkconferentie / Building Holland		56.450
projecten		
P19.002 BP ZuidHolland		123.983
P19.004 Samen Versnellen		118.980
P19.008 Circulaire productencatalogus		6.200
P19.012 Tweede leven strategieën		11.900
P19.013 Kennisagenda's voor cooperaties en gemeenten		7.438
P20.006 Buyer group scholen		-
P20.007 Buyer group corporaties		-
P20.008 Buyer group Bouwmaterialen		-
P20.015 Lunchlezingen biobased		12.225
P20.020 Leernetwerken		10.000
P20.021 Permanente marktdialoog		960
diversen		16.765
Algemene cooperatie kosten		
algemene kosten		
internet/ict		-
marketing/communicatie		5.025
bijeenkomsten		345
representatie		
overige kosten		40.646
financieringskosten		
rente leningen o/g		4.973
bankkosten		223
subtotaal	891.650	891.650
resultaat boekjaar / tekort	+0	
totaal	891.650	891.650

Grondslagen waardering en resultaatbepaling

De balans en verlies- en winstrekening hebben betrekking op de coöperatie Cirkelstad.

Vorderingen

Er is geen voorziening opgenomen wegens vermoedelijk oninbare vorderingen.

Resultaatbepaling

De resultaten worden verantwoord in het jaar waarin ze gerealiseerd zijn, kosten en verliezen worden verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben of zodra ze voorzienbaar zijn.

Toelichting op de Balans en Winst- en Verliesrekening

Balans

Immateriële vaste activa

Ontwikkelkosten

Dit betreft de tijdinvestering van de oprichters en gekenmerkt als een langlopende schuld (2017, € 101.500,-). Zie ook Leningen o/g.

Vorderingen

Debiteuren

Dit betreft het saldo reeds gefactureerde bedragen (lidmaatschappen en projecten) welke per 31/12/2020 nog niet betaald waren.

Omzetbelasting

Dit betreft het saldo van omzetbelasting over 2020 welke per 31/12/2020 nog te vorderen was van de belastingdienst.

Vooruitbetaalde kosten

Dit betreffen twee vooruitbetalingen, één aan Easy-fairs t.b.v. de Werk-Conferentie en één aan een ingehuurd startende ZZP'er, waarvoor de dekking

vanuit een project reeds was toegezegd, maar nog niet betaald aan Cirkelstad.

Liquide middelen

Dit betreft het saldo op de bankrekening. Er is geen contant geld in omloop binnen Cirkelstad.

Kortlopende schulden

Nog te ontvangen facturen

Deze posten hebben betrekking op kosten 2020, waar nog geen factuur voor is ontvangen. Dit is ook de reden voor het hoge banksaldo.

Crediteuren

Dit betreffen facturen van leveranciers van diensten en producten welke per 31/12/2020 nog niet betaald waren.

Nog te betalen bedragen

Dit betreffen kosten welke betrekking hebben op de schuldpositie van het programmamanagement en de nog niet gefactureerde inzet van het programmamanagement over 2020.

Langlopende schulden

Leningen o/g

Dit betreft de investering van de oprichters en is gekenmerkt als een langlopende schuld (2017, €101.500,-). Zie ook 'Ontwikkelkosten'.

Resultatenrekening (Winst en Verlies)

Lidmaatschappen

Dit betreft het totaal aan lidmaatschappen betrekking hebbende op 2020.

Projecten

In de resultatenrekening zijn de opbrengsten en kosten opgenomen van de projecten die in 2020 zijn uitgevoerd.

Algemene kosten

Dit betreffen de kosten ten behoeve van de bedrijfsvoering.

Financieringskosten

De oprichters hebben jarenlang geïnvesteerd in de opbouw van de coöperatie. Een deel van deze inzet is als ureninzet opgenomen als investering en als langlopende schuld opgenomen op de balans. Om de investeerders tegemoet te komen wordt ieder jaar een rente van 6,5% over deze investering vergoed. Naast bankfaciliteiten bevat dit percentage een risicoopslag.

**Wij maken werk van steden
zonder afval, zonder uitval**

www.cirkelstad.nl
info@cirkelstad.nl
085 - 105 11 70

